

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Deres ref.

Deres kontaktperson
Odd Anders Nilsen

Vår ref.
2015-68/350.2

Vår kontaktperson
Kjetil Aa. Solbakken

Dato
27. april 2015

Høringsinnspill fra NOF til NOU om norsk pelsdyrhold

Norsk Ornitologisk Forening viser til høring av NOU om norsk pelsdyroppdrett, og takker for tilsendt materiale. Vi har følgende innspill:

For å starte med konklusjonen så ønsker NOF en styrt avvikling av norsk pelsdyrhold.

Bakgrunnen for dette er først og fremst knyttet til den enorme negative effekten rømte individer av mink og oppdrettsrev, og de bestander de har etablert, har påført og fortsatt påfører norsk natur. Mink er listet med *svært høy risiko* (maksimal risiko) for norsk arts mangfold i Artsdatabankens Svarteliste over fremmede arter fra 2012. Dette er ikke bare snakk om en abstrakt risiko for fremtidig skade. Mink har allerede gjort og gjør hvert eneste år enorm skade på bestander av norske sjøfuglarter og en lang rekke våtmarksfugler. Særlig skadelig er minken for bestander av hekkende terner, måker og ender. Mange av disse artene har hatt og har fortsatt en dramatisk negativ bestandsutvikling, noe som går tydelig fremgår av norsk rødliste for arter og ikke minst utkastet til ny rødliste for arter. Makrellterne som nå foreslås oppført som sterkt truet på ny rødliste er et konkret eksempel. Minken er en svært viktig årsak til tilbakegangen for flere arter. Minken og pelsdyrnæringen er således en vesentlig del av årsaken til at flere av disse artene i dag ikke lenger kan sies å forekomme i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder, og at forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldlovens § 5 ikke er nådd for disse artene. Minken er selve symbolet på skadelige fremmede arter i Norge, og er en skikkelig versting-art som aldri skulle vært innført til landet.

Fortsatt oppdrett av mink i Norge vil medføre en situasjon med fortsatte rømninger på grunn av uhell eller bevisste utslipp utført av dyrevernavtivist, noe som gjør at bekjempelse av mink vil være enda vanskeligere enn det trenger å være. Det er naivt å tro at rømningssikre anlegg vil være et fullgodt alternativ, da historien innenfor pelsdyroppdrett og for den saks skyld fiskeoppdrett viser at rømninger likevel kan skje der det i utgangspunktet ikke er forventet.

Når det gjelder oppdrettsrev så er slike individer også å betrakte som skadelige fremmede organismer når de rømmer. Trusselen er blant annet hybridisering med fjellrev som er en prioritert art etter naturmangfoldloven, og kritisk truet på norsk rødliste. Når oppdrettsrev rømmer på øyer som ikke har naturlige bestander av rev, blir de rømte oppdrettsrevene en akutt og alvorlig trussel for sjøfugler og en lang rekke bakkehekkende fuglearter.

I tråd med det universelle rettsprinsippet om at den som forårsaker skade også har ansvaret for å bidra til å rette opp i den ved å betale for det, er det klart at pelsdyrnæringen har uvanlig mye å svare for. Alle norske myndigheters sektoransvar for miljøvern må også påpekes her. Pelsdyrnæringen og

næringens sektormyndigheter, må derfor pålegges å ta ansvar for å rette opp i alle de skadene rømt og forvillet mink og farmrev forårsaker og har forårsaket på norsk natur. Det betyr for eksempel at pelsdyrnæringen og næringens sektormyndigheter må finansiere de nødvendige tiltak som er skissert i den gjeldende «Handlingsplan mot amerikansk mink» utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning i 2011. De må også bidra til å finansiere restaureringstiltak for sjøfuglbestander som er redusert på grunn av mink. I tillegg til lokal og frivillig innsats, har det frem til nå vært miljøforvaltningen som har finansiert den offentlige innsatsen til bekjempelse av mink. Det oppgis i NOUen at summen har vært kr. 700.000 for årene 2013-2014. Dette betyr jo ikke at hele jobben kan gjøres for denne beskjedne summen, men snarere at dette er den summen miljøforvaltningen har kunnet avsette til formålet i et presset budsjett. En reell bekjempelse av mink vil koste radikalt mer, og det er nødvendig at dette utredes, kostnadsberegnes og iverksettes. Målsetningen må være en naturtilstand i Norge der norsk stedegent biologisk mangfold ikke er skadelidende på grunn av bestander av mink eller rømt oppdrettsrev. Det langsiktige målet må være å utrydde forvillende bestander av disse artene fra Norge. Dette kan kanskje høres krevende ut, men kanskje ikke mer krevende enn den pågående utryddelsesaksjonen mot innførte og skadegjørende mus og rotter på Sør-Georgia i det sydlige Atlanterhavet som nå er i en slutfase. Storskala tiltak for å bli kvitt skadelige fremmede arter gjennomføres nå over hele verden for å bøte på tidligere tiders miljøsynder. Tiden er inne for å følge opp dette i Norge. Det er nå mange gode eksempler på at lokale tiltak med utryddelse av mink fra f.eks. sjøfuglreservater i Norge nytter og gir god effekt for sjøfuglers overlevelse og hekkesuksess. Tiltakene må imidlertid følges opp over tid, og dette krever finansiering.

Kommersiell pelsdyrdrift er også svært kontroversielt i forhold til dyrevelferd. Dette er allment kjent at det ikke er realistisk å oppnå en akseptabel dyrevelferd kombinert med kommersiell pelsdyrdrift. Pelsdyroppdrett må også nøkternt sett sies å være en lite samfunnsnyttig næring som også i stor grad subsidieres.

Dersom pelsdyrnæringen besluttet opprettholdt i Norge krever NOF følgende tiltak:

- Pelsdyrnæringen og næringens sektormyndigheter må pålegges å ta ansvar for å rette opp i alle de skadene rømt og forvillet mink og farmrev forårsaker og har forårsaket på norsk natur.
- Det må settes krav til fullstendig rømningssikre anlegg.
- Alle tilfeller av rømninger rapporteres til Mattilsynet som må føre statistikk over dette. Dette bør uansett være ett krav som følger av naturmangfoldlovens § 28.
- Det må innføres et totalforbud mot pelsdyroppdrett på øyer der rev ikke finnes naturlig.
- Dyrevelferden for oppdrettsdyra må forbedres vesentlig.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

Kopi:
Miljødirektoratet
Klima- og Miljødepartementet